

КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД СКОПЈЕ

НЕРЕВИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

за период 01.01.2019 – 30.09.2019

Образец бр.1

БИЛАНС НА СОСТОЈБА
на ден 30.09.2019 година

Износите се во денари

Р.бр	Група на конта или конто	Позиција	Белешки	31.12.2018	30.09.2019
1	2	3	4	5	6
		СРЕДСТВА			
1		А. Побарувања за запишана, а неуплатена основна главнина		-	-
2		Б. Долгорочни средства (3+10+18+19+27+28)		439.929.815	443.336.452
3	00	Нематеријални средства (4+5+6+7+8+9)	12	2.273.484	1.682.292
4		1. Основачки издатоци		-	-
5		2. Гудвил (Goodwill)		-	-
6		3. Патенти, лиценци и концесии		-	-
7		4. Заштитни знаци и слични права		2.273.484	1.682.292
8		5. Аванси за нематеријални средства		-	-
9		6. Останати нематеријални средства		-	-
10	01	Материјални средства (11+12+13+14+15+16+17)	13	34.609.366	48.417.821
11		1. Земјишта и шуми		-	-
12		2. Градежни објекти		-	39.413.566
13		3. Постројки и опрема		-	-
14		4. Алат, погонски и канцелариски материјал, мебел и транспортни средства		1.782.419	9.004.255
15		5. Аванси за материјални средства		-	-
16		6. Материјални средства во подготовка		32.826.947	-
17		7. Останати материјални средства		-	-
18	02	Вложување во недвижности		-	-
19	03	Долгорочни финансиски средства (20+21+22+23+24+25+26)		403.046.965	393.236.339
20		1. Вложување во поврзани субјекти (во акции или удели)		-	-
21		2. Заеми на поврзани субјекти		-	-
22		3. Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	15	372.179.172	362.418.210
23		4. Финансиски средства кои се расположливи за продажба		-	-
24		5. Финансиски средства според објективна вредност преку добивка или загуба		-	-
25		7. Дадени кредити, депозити и кауции	16	30.867.793	30.818.129
26		8. Останати долгорочни вложувања		-	-
27	04	Долгорочни побарувања		-	-
28	05	Одложени даночни средства		-	-
29		В. Краткорочни средства (30+38+42+49+55+59+60+67+72+73)		130.555.359	123.876.198

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

30	10	Парични средства и парични еквиваленти (31+32+33+34+35+36+37)		14.946.203	15.425.203
31		1. Жиро сметки		8.939.455	4.410.379
32		2. Благајна		6.403	6.913
33		3. Девизни сметки		-	-
34		4. Девизни акредитиви		-	-
35		5. Девизна благајна		98	6.826
36		6. Депозити и хартии од вредност- парични еквиваленти	16	6.000.247	11.001.085
37		7. Останати парични средства		-	-
38	11	Побарувања од поврзани субјекти (39+40+41)		-	-
39		1. Побарувања од поврзани субјекти по основ на продажба на производи и услуги		-	-
40		2. Побарувања по камати од поврзани субјекти		-	-
41		3. Останати побарувања од поврзани субјекти		-	-
42	12	Побарувања од купувачите (43+44+45+46+47+48)	18	499.558	1.173.470
43		1. Побарување од купувачите		-	-
44		2. Побарување за надоместок од уплатени придонеси	18	461.674	21.809
45		3. Побарување за надоместок за управување со средства		-	-
46		4. Побарување за надоместок за премин		-	-
47		5. Побарување од камати на депозити и хартии од вредност		-	1.057.809
48		6. Останати побарувања	18	37.884	93.852
49	13	Побарувања од државата и други институции (50+51+52+53+54)		-	-
50		1. Данок на додадена вредност		-	-
51		2. Побарување за повеќе платен персонален данок на доход		-	-
52		3. Побарувања за повеќе платени даноци и придонеси од плати		-	-
53		4. Побарување за повеќе платени даноци од добивка		-	-
54		5. Побарувања од државата и други институции врз основа на останати неспомнати давачки		-	-
55	14	Побарувања од вработените (56+57+58)	18	1.322	625
56		1. Побарувања од вработените за повеќе исплатени плати и надоместоци на плати и други примања		1.322	625
57		2. Побарувања од вработените за аконтации за службени побарувања		-	-
58		3. Останати побарувања од вработените		-	-
59	15	Останати побарувања		-	-
60	16	Краткорочни финансиски средства (61+62+63+64+65+66)		101.839.801	94.572.642
61		1. Вложување во поврзани субјекти (во акции или удели)		-	-
62		2. Краткорочни кредити и заеми		-	-
63		3. Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	15	20.064.397	17.236.093
64		4. Хартии од вредност според објективна вредност преку добивка или загуба	17	81.775.404	77.336.549
65		5. Краткорочно орочени средства		-	-
66		6. Останати краткорочни вложувања		-	-
67	19	Платени трошоци за идните периоди и недостасана наплата на приходи (АВР) (68+69+70+71)	19	13.268.475	12.683.345
68		1. Однапред платени трошоци		251.549	181.749

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

69		2. Трошоци што се разграничуваат на повеќе години		273.341	281.687
70		3. Пресметани приходи што не можеле да бидат фактурирани		12.743.585	12.219.909
71		4. Останати платени трошоци и пресметани приходи		-	-
72	32	Залиха на резервни делови		-	-
73	35	Залиха на ситен инвентар и амбалажа		-	20.913
74		Г. Вкупно средства (1+2+29)		570.485.174	567.212.650
75		Д. Вонбилансна евиденција		-	-
		ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		-	-
76		А.Главнина и резерви (77+81+82+83+87+90)		552.493.469	558.013.643
77	90	Основна главнина -запишан капитал (78+79+80)		110.459.024	110.459.024
78		1. Основна главнина - запишан и уплатен капитал	20	110.459.024	110.459.024
79		2. Запишана а неуплатена основна главнина		-	-
80		3. Сопствени акции и удели		-	-
81	91	Премии на емитирани акции		-	-
82	93	Ревалоризациони резерви		-	-
83	94	Резерви (84+85+86)		22.091.804	34.391.804
84		1. Законски резерви		22.091.804	22.091.804
85		2. Статутарни резерви		-	-
86		3. Останати резерви		-	12.300.000
87	95	Акумулирана добивка и добивка за финансиската година (88+89)		419.942.641	413.162.815
88		1. Акумулирана добивка		288.949.931	315.392.641
89		2. Добивка за финансиската година		130.992.710	97.770.174
90	96	Пренесена загуба и загуба за финансиската година (91+92)		-	-
91		1. Пренесена загуба		-	-
92		2. Загуба на финансиската година		-	-
93		Б. Долгорочни обврски (94+97)		-	340.084
94	27	Долгорочни резервирања (95+96)		-	340.084
95		1. Резервирања на пензии , отпремнини и сл обврски кон вработените	22	-	340.084
96		2. Останати долгорочни резервирања за ризици		-	-
97	28	Долгорочни обврски (98+99+100+101+102+103)		-	-
98		1. Долгорочни обврски спрема пензиските фондови		-	-
99		2. Долгорочни обврски спрема поврзани субјекти		-	-
100		3. Долгорочни обврски врз основа на заеми , кредити и кауции		-	-
101		4. Долгорочни обврски спрема добавувачите		-	-
102		5. Долгорочни обврски врз основа на хартии од вредност		-	-
103		6. Одложени даночни обврски		-	-
104		В.Краткорочни обврски (105+108+114+120+123+124+128)		17.991.705	8.858.923
105	21	Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти (106+107)	24	(1)	18
106		1. Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти во земјата	24	(1)	18
107		2. Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти во странство	24	-	-
108	22	Обврски кон добавувачите (109+110+111+112+113)		5.849.786	5.542.832

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

109		1. Обврски кон добавувачите во земјата		4.554.304	5.326.185
110		2. Обврски кон добавувачите во странство		150.203	216.647
111		3. Обврски кон МАПАС		-	-
112		4. Обврски кон фондот на ФПИОСМ		-	-
113		5. Обврски кон чуварот на имот		1.145.279	-
114	23	Краткорочни обврски за даноци и други давачки (115 + 116+117+118+119)		2.994.733	1.320.592
115		1. Обврски за данок на додадена вредност		24.841	35.150
116		2. Обврски за персонален данок на доход		4.990	52.364
117		3. Обврски за даноци и придонеси од плати		-	-
118		4. Обврски за даноци од добивката		2.964.902	1.233.078
119		5. Обврски кон државата и други институции врз основа на останати неспомнати давачки		-	-
120	24	Обврски спрема вработените (121 +122)		-	-
121		1. Обврски за плата и надоместоци на плата		-	-
122		2. Останати обврски спрема вработените		-	-
123	25	Останати краткорочни обврски и краткорочни резервирања		-	-
124	26	Краткорочни финансиски обврски (125+126+127)		-	-
125		1. Краткорочни обврски врз основа на заеми и кредити од поврзани друштва		-	-
126		2. Краткорочни обврски врз основа на заеми и кредити во земјата и од странство		-	-
127		3. Обврски врз основа на останати краткорочни финансиски средства		-	-
128	29	Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди (129+130)		9.147.187	1.995.481
129		1. Пресметано а одложено плаќање на трошоците		9.147.187	1.995.481
130		2. Останато одложено плаќање на трошоците и приходите		-	-
131		Г. Вкупно обврски (93+104)		17.991.705	9.199.007
132		Д. Вкупно главнина и обврски (76+131)		570.485.174	567.212.650
133		Ѓ. Вонбилансна евиденција		-	-

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Образец бр.2

БИЛАНС НА УСПЕХ

за период од 01.01.2019 до 30.09.2019 година

Износите се во денари

р.бр	Група на конта или конто	Позиција	Бележки	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2019-30.09.2019
1	2	3	4	5	6
01	73	Приходи од управување со фондот (2+3+4)	4	176.682.522	178.281.711
02		Приходи од надоместок од придонеси		70.154.777	76.948.170
03		Приходи од надоместок од управување		106.526.822	101.333.541
04		Приходи од надоместок за премин		923	-
05	70	Расходи од управување со фондот (6+7+8+9+10+11+12)	4	40.414.358	44.711.677
06		1. Расходи за МАПАС		22.331.829	27.321.297
07		2. Расходи за чуварот на имот		14.734.804	10.449.694
08		3. Расходи за фондот на ФПИОСМ		-	3.346.839
09		4. Трошоци за трансакции		377.029	-
10		5. Трошоци за маркетинг		1.825.732	1.662.612
11		6. Трошоци за агенти		239.249	943.476
12		7. Останати трошоци за управување со фондот		905.715	987.759
13		Добивка или загуба од управувањето со фондот (1-5)	4	136.268.164	133.570.034
14	76	Останати приходи на друштвото	5	502.037	1.292.099
15	40-46	Расходи од управување со друштвата (16+17+18+19+20+21)		36.498.737	43.344.702
16		1. Трошоци за суровини и други материјали	6	867.210	1.049.680
17		2. Трошоци за услуги	7	4.882.990	5.775.837
18		3. Плати, надоместоци на плата и останати трошоци за вработените	8	24.218.628	28.076.267
19		4. Амортизација и вредносно усогласување		1.737.829	2.498.931
20		5. Резервирања за трошоци и ризици		-	340.084
21		6. Останати трошоци од работењето	9	4.792.080	5.603.903
22	77	Финансиски приходи (23+24+25+26+27+28+29+30)	10	16.663.879	22.036.711
23		1. Приходи од вложувања во поврзани субјекти		-	-
24		2. Приходи од вложувања во неповрзани субјекти		-	-
25		3. Приходи врз основа на камати, од работење со поврзани субјекти		-	-
26		4. Приходи од курсни разлики од работење со поврзани друштва	10	835	53
27		5. Приходи врз основа на камати од работење со неповрзани субјекти	10	12.780.377	12.958.594
28		6. Приходи врз основа на курсни разлики од работењето со неповрзани субјекти	10	2.628.659	3.375.237
29		7. Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	10	860.355	5.397.765
30		8. Останати финансиски приходи	10	393.653	305.062
31	47	Финансиски расходи (32+33+34+35+36+37+38+39+40)	10	3.455.789	4.838.047
32		1. Камати од работењето со поврзани субјекти	10	85	207
33		2. Курсни разлики во работењето со поврзани субјекти	10	8.583	10.626

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

34		3. Останати финансиски расходи од работењето со поврзани субјекти		-	
35		4. Камати од работењето со неповрзани субјекти	10	333	14.000
36		5. Затезнати камати		-	-
37		6. Курсни разлики од работењето со неповрзани субјекти	10	2.624.564	3.363.549
38		7. Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	10	822.224	1.449.665
39		8. Вредносно усогласување на долгорочни финансиски средства и хартии од вредност расположливи за продажба		-	-
40		9. Останати финансиски расходи		-	-
41		Вкупни приходи (1+14+22)		193.848.438	201.610.521
42		Вкупни расходи (5+15+31)		80.368.884	92.894.426
43		Добивка (загуба) пред одданочување (41-42)		113.479.554	108.716.095
44		Данок на добивка	11	9.614.235	10.945.921
45		Добивка (загуба) по одданочување (43-44)		103.865.319	97.770.174
46		Малцинско учество		-	-
47		Нето добивка (загуба) за пресметковниот период (45-46)		103.865.319	97.770.174

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Г-ѓа Весна Стојановска
Генерален директор

Г-дин Предраг Милошевски
Втор генерален директор

Образец бр.3

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
за периодот од 01.01.2019-30.09.2019 година

	Позиција	Износ во денари
1	ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТ	180.598.807
2	ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТ	(105.372.250)
3	НЕТО ПАРИЧЕН ТЕК ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ 1-2	75.226.557
4	ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ИНВЕСТИЦИСКИ АКТИВНОСТ	33.218.639
5	ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ИНВЕСТИЦИСКИ АКТИВНОСТ	(15.716.197)
6	НЕТО ПАРИЧЕН ТЕК ОД ИНВЕСТИРАЧКИ АКТИВНОСТИ 4-5	17.502.443
7	ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТ	-
8	ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТ	92.250.000
9	НЕТО ПАРИЧЕН ТЕК ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ 7-8	(92.250.000)
10	НЕТО ЗГОЛЕМ.ИЛИ НАМАЛ.НА ПАРИ И ПАРИЧ.ЕКВИВАЛЕНТИ 3+6+9	479.000
11	ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛ.НА ПОЧЕТОКОТ НА ПЕРИОДОТ	14.946.203
12	ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛ.НА КРАЈОТ НА ПЕРИОДОТ 10+11	15.425.203

Образец бр.4

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
за периодот од 01.01.2019 - 30.09.2019 година

	Основна главнина	Добивка/Загуба за периодот	Законски резерви	Останати резерви	Вкупно
На 31.12.2018 година	110.459.024	419.942.641	22.091.804	-	552.493.469
Пренос во законски резерви	-	-	-	-	-
Пренос во останати резерви	-	(12.300.000)	-	12.300.000	-
Добивка за периодот	-	97.770.174	-	-	97.770.174
Распределена дивиденда	-	(92.250.000)	-	-	(92.250.000)
На 30.09.2019 година	110.459.024	413.162.815	22.091.804	12.300.000	558.013.643

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

1 Општи информации

КБ Прво пензиско друштво АД, Скопје (“Друштвото”) е акционерско друштво основано врз основа на одлуката на Основен Суд Скопје бр. 3147/2005 на 19 мај 2005 година. Друштвото е регистрирано со седиште на ул. Митрополит Теодосиј Гологанов бр. 6, Скопје, Република С. Македонија.

Двата регистрирани акционери на Друштвото се: Прва Груп плц, Љубљана, Република Словенија со 51% и Комерцијална банка АД, Скопје, Република С. Македонија со 49% учество во вкупниот акционерски капитал.

Основна дејност на Друштвото е управување со задолжителен и доброволен пензиски фонд во согласност со одредбите на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Закон за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и другите применливи прописи и регулативи во земјата.

Дозволата за основање на Пензиско друштво за управување со пензиски фондови е добиена од Агенцијата за супервизија на капиталното финансирано пензиско осигурување (МАПАС) на 4 април 2005 година. Од тогаш па до 9 јуни 2005 година, кога е добиено Одобрение за управување со задолжителни пензиски фондови бр. 02-01, Друштвото ги исполни сите задолжителни обврски и услови одредени со Законот и соодветните законски акти. На 2 декември 2009 година, Друштвото доби дозвола за управување со доброволни пензиски фондови бр. 02-02.

На 30 септември 2019 година, Друштвото има 32 вработени (31 декември 2018 година: 29 вработени).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики користени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва, Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано осигурување (МАПАС) и Правилникот за водење сметководство и важечката сметководствена регулатива во Република С. Македонија. Истите се подготвени за целите на исполнување на барањата на регулаторот МАПАС во однос на одржување на соодветна главнина на Друштвото во зависност од износот на средствата на задолжителниот и доброволниот пензиски фонд со кои управува Друштвото.

Финансиските извештаи на Друштвото беа изготвени врз основа на историска набавна вредност освен финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби и финансиски средства расположливи за продажба кои се вреднуваат според објективна вредност. Финансиските извештаи на Друштвото се презентирани во македонски денари (МКД), која е функционална валута на Друштвото, освен доколку не е поинаку наведено.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.1 Основа за подготовка (продолжение)

Изготвувањето на финансиските извештаи изискува од раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и основните претпоставки постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката и во идните периоди доколку измената влијае и на идниот период.

2.2 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на средните курсеви на Народна Банка на Република С. Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на средните курсеви кои важат на денот на составувањето на Билансот на состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите од странска валута, се вклучени во добивките или загубите во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Билансот на состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	30 септември 2019	31 декември 2018
1 ЕУР	61,4950	61,4950
1 УСД	56,2369	53,6887

2.3 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот е презентираан во Билансот на состојба само доколку нетирањето на признаените износи е законски дозволено и доколку постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

Приходите и расходите се презентираат на нето основа само доколку тоа е дозволено со сметководствените стандарди, или за добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.4 Признавање на приходи

Приходите се признаваат кога идните економски користи во форма на приливи или зголемување на средствата во Друштвото се веројатни и мерливи.

Друштвото ги признава приходите по основ на следните видови на надомести:

- Надоместок од уплатените придонеси во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд пред придонесите да бидат претворени во сметководствени единици во висина од 2,25%, (во 2018 година 2,50%).
- Месечен надоместок во висина од 0,030% од вредноста на вкупно управуваните нето средства на КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд Скопје (во понатамошниот текст “Надомести за управување со средства на задолжителниот фонд”), (за 2018 година 0,035%).
- Надоместок во случај на пренос на средствата во друг задолжителен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот Фонд пократко од 720 дена пред да премине во друг пензиски фонд.
- Надоместок од уплатените придонеси максимум 2,9%, од уплатените придонеси во КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд Скопје, пред придонесите да бидат претворени во сметководствени единици (во 2018 година: максимум 2,9%)
- Месечен надоместок во износ од 0,075% (2018 година: максимум 0,075%) од вредноста на вкупно управуваните нето средства на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд, Скопје (во понатамошниот текст “Надомести за управување со средства на доброволниот фонд”).
- Надоместок во случај на пренос на средствата во друг доброволен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот Фонд пократко од 360 дена пред да премине во друг пензиски фонд

2.5 Трошоци за управување со фондовите

Трошоците за управување со фондовите се признават во периодот во кој настануваат.

Трошоци за МАПАС

Друштвото е обврзано да исплаќа одредена сума на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (“МАПАС”) во износ од 0,8% (2018: 0,8%) од вкупно уплатените придонеси во месецот во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд, Скопје (во понатамошниот текст “Задолжителниот фонд”) и во КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд (во понатамошниот текст “Доброволниот фонд”) кои се управувани од страна на Друштвото.

Трошоци за банка чувар на имот

Друштвото е должно да избере единствен чувар на имот, на кого ја доверува одговорноста за чување на средствата на фондовите со кои управува. КБ Прво пензиско друштво АД Скопје во 2018 година изврши промена на чуварот на имот на средствата на пензиските фондови со кои управува, така што почнувајќи од 03.10.2018 година, функцијата чувар на имот на средствата на пензиските фондови ја врши Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје. Претходно оваа функција ја вршеше НЛБ Банка АД Скопје.

Надоместокот за задолжителниот фонд кој го наплаќа Шпаркасе банка Македонија АД Скопје изнесува 0,038% годишно од вкупните нето средства на Задолжителниот фонд. Во 2018 година,

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.5 Трошоци за управување со фондовите (продолжение)

до промената на банката чувар, надоместокот за банка чувар кој го наплаќаше НЛБ Банка АД Скопје изнесуваше 0,055% годишно од вкупните средства на Задолжителниот фонд.

Трошоци за банка чувар на имот (продолжение)

Надоместокот за Доброволниот фонд кој го наплаќа Шпаркасе банка изнесува 0,06% годишно од вкупните нето средства на фондот. Во 2018 година, до промената на банката чувар надоместокот за банка чувар кој го наплаќаше НЛБ Банка АД Скопје изнесуваше 0,25% годишно од вкупните средства на фондот.

Трошоци за ФПИОСМ

Друштвото признава трошоци за надоместок што го наплатува Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република С. Македонија (во понатамошниот текст “ФПИОСМ”) во износ од 0,1% (2018: 0%) од вкупно уплатените придонеси во месецот во Задолжителниот фонд со кој управува Друштвото.

Трошоци за трансакции

Трошоците за трансакции се трошоци кои согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, во име на задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд, а за сметка на пензиското друштво ги плаќа пензиското друштво. Трошоците за трансакции се однесуваат на трошоците за суб чуварот на средствата на задолжителниот и доброволниот фонд – депозитарна институција која има дозвола издадена од надлежен орган во земја надвор од Република С. Македонија и е овластена за таква дејност согласно законите на државата каде се чуваат средствата на задолжителниот и доброволниот пензиски фонд. Со промена на банката чувар од 03.10.2018 година, банката чувар на имот ги превзеде трошоците поврзани со ангажирање на суб чувар, освен активностите што ги врши суб чуварот поврзани со процедурата за ослободување од данок и поврат на данок, како и други стварни трошоци за услуги кои ги извршува суб – чуварот како резултат на барања иницирани од страна на Друштвото.

Трошоци за маркетинг

Друштвото признава трошоци за маркетинг услуги во периодот кога истите настануваат. Маркетинг услугите на Друштвото вклучуваат креирање и емитување на реклами на телевизија, радио, печатени медиуми и интернет, различни видови на промоции, дизајнирање и дистрибуција на маркетинг материјали, рекламирање на карактеристиките на системот на задолжително и доброволно пензиско осигурување, објава на финансиски извештаи и објава на информативни проспекти. Во трошоци за маркетинг се вклучуваат и трошоците поврзани со годишните известувања (пошта и печатење) кои се доставуваат до членовите за состојбата на нивните индивидуални сметки.

Трошоци за агенти

Друштвото признава трошоци за склучени договори со нови членови на фондовите. Во трошоците за агенти се вклучени и трошоци кои се однесуваат на полагање испити и лиценцирање на агентите, лица ангажирани по договор на дело со цел придобивање на нови членови во фондовите. Согласно Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво, Друштвото ги признава и прикажува расходите за агенти во целост во периодот во кој се настанати, без разграничување за идни периоди.

2 Сметководствени политики (продолжение)

Останати трошоци за управување со фондовите

Друштвото признава трошоци за спроведување на постапка за давање согласности од страна на Агенцијата, пристап до информацискиот систем на Агенцијата и други трошоци поврзани со управување на фондовите.

2.6 Финансиски средства

Класификација на финансиските средства

Друштвото ги класифицира финансиските средства во следниве категории:

- финансиски средства кои се чуваат за тргување
- финансиски средства расположливи за продажба
- финансиски средства кои се чуваат до доспевање
- кредити и побарувања

Финансиски средства кои се чуваат за тргување

Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои Раководството на Друштвото има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Друштвото продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиски средства расположливи за продажба. Од датум на настанување на ваков случај па во наредните 2 (две) години ниу едно финансиско средство не треба да се класифицира во категоријата до достасување.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Друштвото одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето.

Раководството на Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

2 Сметководствени политики (продолжение)

Почетно признавање на финансиските средства

Финансиските средства се признаваат на датумот на тргување, датум кога Друштвото се обврзува да го купи или продаде средството.

Сите финансиски средства освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства кои се чуваат во тргување) почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакции.

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства кои се чуваат во тргување) почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се вклучуваат во добивки или загуби во периодот во кој настануваат.

Кога се купува финансиско средство кое има котирана цена на активен пазар (берза) или кога објективната вредност може дополнително да се утврди, финансиското средство се признава според неговата објективна вредност, без трансакциски трошоци.

Во случаи кога нема активен пазар или кога не може да се утврди неговата објективна вредност, во такви случаи финансиското средство при почетно признавање се признава по набавна вредност плус трансакциски трошоци поврзани со набавка, како што се брокерските провизии и сл.

Депозитите почетно се евидентираат по објективна вредност.

Последователно вреднување на финансиските средства

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства кои се чуваат во тргување) и финансиските средства расположливи за продажба последователно се евидентирани по нивната објективна вредност врз основа на нивната просечна пазарна цена објавена на активен пазар. Финансиските средства што се чуваат до доспевање и кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

1. Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства за тргување) :

Објективната вредност на котирани вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотирани хартии од вредност), Друштвото утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка.

2 Сметководствени политики (продолжение)

Ако со инструментот (обврзници за денационализација) не се тргувало подолго од 30 дена се употребува метод на линеарна амортизација, при што почетната вредност е последно утврдената цена на таа хартија од вредност.

Ако со инструментот (освен обврзници за денационализација) не се тргувало подолго од 30 дена, објективната вредност се утврдува по пат на употреба на техника на проценка базирана на пазарни претпоставки

Добивките и загубите кои произлегуваат од промената на објективната вредност на **финансиските средства во тргување** се вклучуваат во добивките или загубите во периодот во кој настануваат. Каматата остварена за време на располагањето со овие средства, се евидентира како приход од камата во периодот во кој настанува.

2. **Финансиските средства расположливи за продажба** се прикажуваат според нивната објективна вредност т.е. сведување на сметководствената вредност на пазарна вредност, според просечна пазарна цена објавена на активен пазар. Државните обврзници за кои не постои активен пазар, се вреднуваат по објективна вредност утврдена со техники на вреднување базирани на пазарни претпоставки.

Ефектот од промена на објективната вредност има влијание врз главнината т.е. нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во ревалоризациони резерви во извештајот за останата сеопфатна добивка се додека средството не се рекласификува или отпише. Приходите врз основа на камата како и позитивните/ негативните курсни разлики на финансиските средства што се расположливи за продажба, се признаваат во билансот на успех за тековниот период. Дисконотот т.е. премијата како дел од амортизационата вредност се признава како приход односно расход во билансот на успех. Во моментот на депривирање на должничките финансиски средства расположливи за продажба кумулативните добивки/загуби што се претходно признаени во ревалоризационите резерви се депривираат од капиталот и нето-добивките или загубите се признаваат во билансот на успех.

3. **Финансиските средства кои се чуваат во доспевање** се мерат според амортизирана набавна вредност, со примена на метод на ефективна каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапка која точно (реално) ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања или примања во текот на периодот до доспевање. Приходите и расходите (дисконт или премија) од финансиски средства во доспевање се признаваат во билансот на успех
4. **Депозитите** последователно се мерат според амортизирана набавна вредност со примена на метод на ефективна каматна стапка.

Сметководствена евиденција на продажба на хартии од вредност

При продажба на хартии од вредност се утврдува разлика меѓу продажната и сметководствената вредност на хартиите од вредност. Добивката или загубата која произлегува од продажбата се искажува во билансот на успех.

2 Сметководствени политики (продолжение)

Депризнавање

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

2.7 Обезвреднување на средства

Обезвреднување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети само доколку постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба”) и дека тој случај (или случаи) на загуба влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат. При обезвреднување се разгледува секое финансиско средство поединечно.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу сметководствената вредност на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основа на средството) дисконтирани со примена на оригиналната ефективна каматна стапка на

финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање, поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби.

Доколку причините за обезвреднување исчезнат, претходно признаениот износ на загуба поради обезвреднување Друштвото го ослободува / анулира преку коригирање на сметката за загуба поради обезвреднување и го вклучува во Билансот на успех. Ослободувањето на загубата поради обезвреднување не може да резултира во сметководствена вредност која го надминува износот на амортизираната набавна вредност на средството, доколку не било признаено обезвреднување.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство класификувано како расположливо за продажба. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од обезвреднување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба – измерена

2 Сметководствени политики (продолжение)

како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради обезвреднување во тековните добивки или загуби, загубата поради обезвреднување се анулира преку добивки или загуби. Останатиот износ, до новата објективна вредност, Друштвото го третира како зголемување на објективната вредност на средството и се признава во останата сеопфатна добивка.

Обезвреднување на нефинансиските средства

Нефинансиските средства на Друштвото се разгледуваат на секој датум на изготвување на Билансот на состојба со цел да се определи дали постојат објективни докази за обезвреднување. Ако постои ваква индикација, тогаш се проценува надоместливиот износ на средството.

Загуба поради обезвреднување се признава доколку сметководствената вредност на дадено средство или единица која генерира пари, а на која и припаѓа средството, го надминува неговиот надоместлив износ. За средството што не создава во голема мера независни парични приливи, надоместливиот износ се утврдува за единицата која генерира пари, а на која и припаѓа средството.

Единицата која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува која што генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради обезвреднување се признаваат во Билансот на успех.

Надоместливиот износ на дадено средство или за единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од проценетата вредност на средството намалена за трошоците за продажба и неговата употребна вредност. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради обезвреднување на дадено средство се анулира доколку постои индикација дека загуба поради обезвреднување признаена за средството можеби веќе не постои и има промени во оценките користени за утврдување на надоместливиот износ.

Зголемената сметководствена вредност на дадено средство, како резултат на анулирање на загуба поради оштетување, не треба да ја надмине сметководствената вредност која би била определена (нето од амортизацијата) кога не би била признаена загуба поради обезвреднување на средството во претходните години.

2.8 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Друштвото кои најверојатно ќе создадат економски користи во иднина, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се

2 Сметководствени политики (продолжение)

амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 20% годишно.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 10%-20% годишно.

2.9 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентирани по нивната набавна вредност, намалени за акумулираната амортизација и акумулирана загуба поради обезвреднување.

Амортизацијата се пресметува праволиниски, со цел алокација на набавната вредност на недвижностите, постројките и опремата во текот на нивниот век на употреба. Подолу се дадени годишните стапки на амортизација применети врз значајните ставки на недвижностите, постројките и опремата:

Градежни објекти	2,5%
Компјутери	25,0%
Моторни возила	25,0%
Мебел и канцелариска опрема	10,0% - 25,0%

Последователните набавки се вклучени во сметководствената вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките или загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат. Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со нето сметководствената вредност. Истите се вклучуваат во добивки или загуби во периодот кога настануваат.

2.10 Обврски кон агенти

Друштвото ги признава обврските кон агентите - лица ангажирани по договор на дело, кога договорите со потенцијалните членови на фондовите се потпишани и потврдени од Агенцијата за супервизија за капитално финансирано пензиско осигурување

2.11 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од депозити по видување во банки и пари во благајна, жиро сметки во денари и странска валута и депозити со оригинален рок на доспевање до три месеци.

2.12 Резервации

Резервирање се признава и пресметува кога Друштвото има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства за подмирување на обврската, а воедно може да биде направена веродостојна

2 Сметководствени политики (продолжение)

проценка на износот на обврската. Резервациите се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да настанат за подмирување на обврската.

2.13 Користи за вработените

(а) Планови за дефинирани придонеси

Друштвото придонесува за пензискиот фонд на своите вработени со уплата на придонеси во согласност со националното законодавство. Придонесите, кои се пресметуваат врз основа на платите, се уплатуваат до националните организации задолжени за исплата на пензии. Друштвото нема дополнителна обврска по основ на плановите за дефинирани придонеси.

Обврските за придонеси согласно дефинираните планови за придонеси се признаваат во добивката или загубата како трошоци за придонеси на вработени во периодот во кој настануваат.

(б) Планови за дефинирани користи

Согласно националното законодавство, во моментот на заминување во пензија Друштвото плаќа отпремнини при пензионирање на своите вработени во согласност со одредбите на Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството.

Калкулацијата за износот на отпремнина за пензионирање се базира со критериумите утврдени во Општиот колективен договор за Стопанство. Друштвото нема дополнителна обврска по основ на плановите за дефинирани користи.

План за дефинирани користи претставува план за користи по завршување на вработувањето и истиот е различен од дефинираните планови за придонеси. Нето обврската на Друштвото во однос на дефинирани планови за користи се пресметува со проценување на износот на идни користи кои вработените ги стекнале како надомест за нивната служба во тековниот и минатиот период, тие користи се дисконтирани за да се утврди нивната сегашна вредност. Пресметката се извршува од страна на квалификуван актуар.

Премерувањата кои произлегуваат од дефинираните планови за користи вклучуваат актуарски добивки и загуби. Друштвото веднаш ги признава во останата сеопфатна добивка и сите други трошоци поврзани со дефинираните планови за користи во трошоци за користи за вработените во добивка или загуба.

Кога користите од планот се менуваат, делот од променетите користи поврзани со минатата служба на вработениот, се признава веднаш во Билансот на успех кога се случува измена на планот.

Друштвото признава добивка или загуба како резултат на исплата на дефиниран план за користи во моментот на реализација. Добивката или загубата како резултат на исплатата на дефинираниот план за користи претставува разлика помеѓу сегашната вредност на обврската за дефинираниот план за користи исплатена согласно определениот датум на исплата и износот на исплатата вклучувајќи ги сите плаќања во врска со конкретната исплата направени директно од страна на Друштвото.

(в) Останати долгорочни користи за вработените

Во согласност со македонската законска регулатива Друштвото исплаќа јубилејни награди во согласност со критериумите утврдени во Општиот колективен договор за Стопанството. Друштвото искажува обврска за долгорочни користи на вработените врз основа на актуарска

2 Сметководствени политики (продолжение)

пресметка за јубилејни награди и долгорочни користи за вработените. Овие користи на вработените се дисконтираат за да се утврди нивната сегашна вредност.

(г) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како расход кога соодветната услуга ќе се добие.

Друштвото признава резервирање за износот којшто се очекува да биде исплатен како бонус доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

2.14 Даноци

Данокот на добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот на добивка се признава во добивката или загубата, освен кога се однесува за ставки коишто се однесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот. Основа за пресметување на данокот на добивка е разликата меѓу вкупните приходи и расходи, зголемена за непризнаените расходи за даночни цели.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% на денот на Билансот на состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредноста на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни времени разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат. Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположива доволна оданочива добивка. Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство ќе бидат доволни.

2.15 Обврски по кредити

Обврските по кредити иницијално се признаваат според објективната вредност на примените приливи, намалени за направените трошоци на трансакцијата. Обврските по кредити се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.16 Капитал, резерви и плаќања за дивиденди

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции. Акционерскиот капитал се состои од 1.800 обични акции и изнесува 110.459 илјади денари. Истиот е целосно уплатен во паричен износ.

Резерви

Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки. Според локалната законска регулатива од Друштвото се бара да пресметува и издвојува 5% од добивката за годината за законска резерва се додека нивото на резервата не достигне износ кој е еднаков на една десетина од основната главнина. Со датумот на известување задолжителната резерва на Друштвото е повисока од 1/10 од оснивачкиот капитал на Друштвото .

Останати резерви Друштвото евидентира со издвојување на дел од добивката од минатата година со цел да инвестира во материјални и нематеријални средства во тековната година.

Ова издвојување е согласно законот за данок на добивка при што даночната основа може да се намали за издвоениот износ за инвестиции.

Акумулирани добивки

Акумулираните добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат во капиталот во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Друштвото. Дивидендите за годината што се објавени по датумот на Билансот на состојба, доколку има, се обелоденети во Белешката за последователни настани.

2.17 Неизвесни средства и обврски

Неизвесните обврски се обелоденуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се обелоденуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на датумот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.18 Трансакции со поврзани субјекти

Според регулативата на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, поврзана страна во однос на одредено правно лице или физичко лице е:

а) поединечен акционер или група акционери кои поседуваат најмалку 10% од акциите со право на глас или поседуваат помал процент, и имаат посредна или непосредна контрола врз одлучувањето во тоа правно лице;

б) било кое друго правно лице во кое првото правно лице, посредно или непосредно, поседува најмалку 10% од акциите со право на глас или поседува помал процент, и има посредна или непосредна контрола врз одлучувањето на тоа правно лице;

в) било кое друго правно лице во кое еден акционер, посредно или непосредно, поседува повеќе од 20% од акциите со право на глас и во ист временски период истиот акционер поседува, посредно или непосредно, повеќе од 20% од акциите со право на глас во првото правно лице;

г) физичко лице или правно лице кое има непосредна или посредна контрола, или се контролирани од или се под заедничка контрола на правното лице;

д) член на управен одбор, надзорен одбор или член на друг орган на управување или надзор на правното лице и

ѓ) во врска со лицата наведени погоре, лица кои се во сродство преку брак или посвојување, деца и родители, браќа и сестри, полубраќа и полусестри, баби, дедовци и внуци, на друг начин се крвно поврзани до втор степен, лица кои се во однос родител старател и дете, маќеа или очув и посинок и поќерка и снаа, зет и родители на брачните другари.

2.19 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Друштвото на датумот на Билансот на состојба (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи.

2.20 Нови стандарди и интерпретации кои сеуште не се применети

На 30 септември 2019 година нема нови стандарди, амандмани на стандарди и интерпретации објавени во Службен весник на Република С. Македонија.

3 Управување со ризици од финансирање

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер. Активностите на управување со ризиците од финансирање вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со ризиците. Друштвото се стреми кон постигнување на соодветна рамнотежа меѓу ризикот и надоместот и минимизација на потенцијалните негативни ефекти врз финансиската успешност на Друштвото.

Политиките на Друштвото за управување со ризици имаат за цел да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспостават соодветни лимити и контрола на ризиците, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите преку веродостојни и современи информатички системи. Друштвото редовно врши испитување на политиките и воспоставените системи за управување со ризикот согласно со пазарните промени, промените во продуктите и најдобрата пракса.

Управувањето со ризици го врши Раководството на Друштвото во согласност со политиките одобрени од страна на Надзорниот Одбор. Раководството ги идентификува и проценува ризиците од финансирање во тесна соработка со деловните единици на Друштвото. Надзорниот Одбор обезбедува писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики и ризикот од каматни стапки.

3 Управување со ризици од финансирање (продолжение)***Кредитен ризик***

Друштвото презема изложеност кон кредитен ризик, кој што претставува ризик од финансиска загуба која произлегува од неможноста должникот да ги исполни условите од договорот со Друштвото или да не постапи според договореното.

Друштвото нема побарувања со период подолг од 1 година.

Концентрација на ризици кај финансиски средства по географски сектори

Изложеноста на Друштвото на ризици според евидентираните износи, категоризирани по географски региони на 30 септември 2019 година и 31 декември 2018 година е како што следи:

<i>30 септември 2019 година</i>	Република С. Македонија	Членки на ЕУ	Други европски земји	Други земји	Вкупно
Парични средства	15.425.203	-	-	-	15.425.203
Дадени кредити, депозити и кауции	30.818.129	-	-	-	30.818.129
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	77.336.549	-	-	-	77.336.549
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	379.654.303	-	-	-	379.654.303
Останати побарувања	13.857.440	-	-	-	13.857.440
Вкупно на 30 септември 2019 година	517.091.624	-	-	-	517.091.624
Вкупно на 31 декември 2018 година	533.602.324	-	-	-	533.602.324

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 30 септември 2019 година

Каматен ризик

Друштвото е изложено на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Друштвото на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Друштвото утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

Друштвото е изложено на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Табелата подолу ја сумаризира изложеноста на Друштвото на каматните ризици. Позицијата на Друштвото во однос на чувствителноста на промени во каматните стапки заснована на моментот на повторно утврдување на каматната стапка на 30 септември 2019 година и 31 декември 2018 година е прикажана во табелата подолу. Таа ги вклучува финансиските инструменти на Друштвото по нивната сегашна вредност, категоризирани според пораниот период помеѓу датумот на преоценка или датумот на доспевање.

Каматен ризик

<i>30 септември 2019 година</i>	Помалку од еден месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Без камата	Фиксна	Вкупно
Средства								
Парични средства	15.411.464	-	-	-	-	13.739	-	15.425.203
Пласмани во банки	-	-	-	-	-	-	30.818.129	30.818.129
ХВ за тргување	-	-	-	-	-	-	77.336.549	77.336.549
ХВ кои се чуваат до доспевање	-	-	-	-	-	-	379.654.303	379.654.303
Останати побарувања	-	-	-	-	-	13.857.440	-	13.857.440
Вкупни средства	15.411.464	-	-	-	-	13.871.179	487.808.981	517.091.624
Обврски								
Останати финансиски обврски	7.538.331	-	-	-	-	-	-	7.538.331
Вкупни финансиски обврски	7.538.331	-	-	-	-	-	-	7.538.331
Нето каматен ризик на 30 септември 2019	7.873.133	-	-	-	-	13.871.179	487.808.981	509.553.293
<i>31 декември 2018 година</i>								
Вкупни средства	14.939.702	-	-	-	-	13.775.856	504.886.766	533.602.324
Вкупни финансиски обврски	14.996.972	-	-	-	-	-	-	14.996.972
Нето каматен ризик на 31 декември 2018	(57.270)	-	-	-	-	13.775.856	504.886.766	518.605.352

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****за периодот што завршува на 30 септември 2019 година**

Табелата подолу ја прикажува ефективната каматна стапка за монетарните финансиски инструменти во текот на 30.09.2019 и 31.12.2018 година (во %):

	30 септември 2019			31 декември 2018		
	ЕУР	УСД	МКД	ЕУР	УСД	МКД
Средства						
Пари и парични еквиваленти	0,00%	0,00%	0,24%	0,00%	0,00%	0,12%
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	3,20%	-	-	3,20%
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	2,89%	-	-	3,19%	-	-
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	3,72%	-	-	3,78%	-	-
Обврски						
Долгорочни обврски спрема поврзани субјекти	-	-	-	-	-	-
Тековни обврски	-	-	-	-	-	-

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на датумот на известување. Со состојба на 30 септември 2019 година, доколку цената на хартиите од вредност кои котираат на секундарниот пазар на капитал се зголемат / намалат за 10%, а останатите променливи се константни, добивката пред оданочување на Друштвото за крај на извештајниот период 30 септември 2019 година ќе биде намалена/зголемена за приближно 7,7 милиони денари.

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразуваат врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Следните табели ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Друштвото на 30 септември 2019 и 31 декември 2018 година во МКД.

<i>30 септември 2019 година</i>	во ЕУР	во УСД	Други валути	во МКД	Вкупно
Средства					
Парични средства	6.826	-	-	15.418.377	15.425.203
Пласмани во банки	-	-	-	30.818.129	30.818.129
ХВ за тргување	77.336.549	-	-	-	77.336.549
ХВ расположиви за продажба	-	-	-	-	-
ХВ кои се чуваат до доспевање	379.654.303	-	-	-	379.654.303
Останати побарувања	-	-	-	13.857.440	13.857.440
Вкупни средства	456.997.678	-	-	60.093.946	517.091.624
Обврски					
Останати финансиски обврски	216.647	-	-	7.321.684	7.538.331
Вкупни финансиски обврски	216.647	-	-	7.321.684	7.538.331
Нето девизна позиција на 30 септември 2019	456.781.031	-	-	52.772.262	509.553.293
<i>31 декември 2018 година</i>					
Вкупно средства	474.019.071	-	-	59.583.253	533.602.324
Вкупно финансиски обврски	150.203	-	-	14.846.769	14.996.972
Нето девизна позиција на 31 декември 2018	473.868.868	-	-	44.736.484	518.605.352

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 30 септември 2019 година

3 Управување со ризици од финансирање (продолжение)

Ликвидносен ризик

Управувањето со ликвидносниот ризик подразбира управување со активата и пасивата на начин што овозможува навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови за работење на Друштвото. Друштвото е изложено на дневни повлекувања на средства од своите расположливи готовински ресурси на тековните сметки, доспеаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Друштвото, групирани според нивната доспеаност врз основа на преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на доспевање.

<i>30 септември 2019 година</i>	Помалку од 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Парични средства	15.425.203	-	-	-	-	15.425.203
Пласмани во банки	-	6.150.556	12.317.793	12.349.780	-	30.818.129
ХВ за тргување	77.336.549	-	-	-	-	77.336.549
ХВ кои се чуваат до доспевање	2.609.456	2.442.914	12.183.723	26.251.514	336.166.696	379.654.303
Останати побарувања	13.857.440	-	-	-	-	13.857.440
Вкупни средства	109.228.648	8.593.470	24.501.516	38.601.294	336.166.696	517.091.624
Обврски						
Останати финансиски обврски	7.538.331	-	-	-	-	7.538.331
Вкупни финансиски обврски	7.538.331					7.538.331
Нето ликвидна разлика на 30 септември 2019 година	101.690.317	8.593.470	24.501.516	38.601.294	336.166.696	509.553.293
<i>31 декември 2018 година</i>						
Вкупно средства	111.775.609	1.154.597	23.775.708	53.389.788	343.506.622	533.602.324
Вкупно финансиски обврски	14.996.972	-	-	-	-	14.996.972
Нето ликвидна разлика на 31 декември 2018	96.778.637	1.154.597	23.775.708	53.389.788	343.506.622	518.605.352

3.1 Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3 Управување со ризици од финансирање (продолжение)

3.3.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во Билансот на состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Билансот на состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност на 30 септември 2019 и 31 декември 2018 година се како што следи:

2019	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
<u>Хартии од вредност кои се чуваат за тргување</u>	23.973.279	53.363.270	-	77.336.549
2018				
Средства				
<u>Хартии од вредност кои се чуваат за тргување</u>	33.679.860	48.095.544	-	81.775.404

3.3.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

3 Управување со ризици од финансирање (продолжение)

3.3.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност (продолжение)

	31 декември 2018		30 септември 2019	
	Сметководствена	Објективна	Сметководствена	Објективна
Средства				
Парични средства	14.946.203	14.946.203	15.425.203	15.425.203
Пласмани во банки	30.867.793	30.867.793	30.818.129	30.818.129
ХВ кои се чуваат до доспевање	392.243.569	393.354.303	379.654.303	426.410.815
Останати побарувања	13.769.355	13.769.355	13.857.440	13.857.440
Вкупни средства	451.826.920	452.937.654	439.755.075	486.511.587
Обврски				
Нетековни обврски	-	-	-	-
Останати тековни (финансиски) обврски	14.996.972	14.996.972	7.538.331	7.538.331
Вкупни тековни финансиски обврски	14.996.972	14.996.972	7.538.331	7.538.331

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на сметководствената вредност, бидејќи се краткорочни.

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Објективната вредност на финансиски средства со кои не се тргува на активни пазари, се одредува според претпоставки базирани на пазарните услови кои постојат на датумот на Билансот на состојба.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат пари и парични еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци. Проценетата објективна вредност на депозитите по видување, вклучувајќи ги и некаматносните депозити претставува износ кој треба да се исплати по видување. Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки е нивната сметководствена вредност на денот на известување.

3 Управување со ризици од финансирање (продолжение)

3.4 Управување со капиталот

При управување на својот капитал, Друштвото се придржува кон следните цели:

- Придржување кон условите во врска со капиталот поставени од страна на регулаторот,
- Заштита на способноста на Друштвото да продолжи со своето деловно работење во континуитет и
- Одржување на цврста капитална база за поддршка на развојот на своите деловни активности.

Друштвото е должно да ја следи структурата на својот капитал.

Усогласеност со законската регулатива

Согласно со тековната законска регулатива, односно со член 20 од Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, доколку дојде до зголемување на главнината на Друштвото (поради зголемување на средствата на задолжителниот и доброволниот фонд), Друштвото е должно во секое време да го одржува зголемениот износ на главнината. Оваа усогласеност со Законот Друштвото ја проверува на дневна основа.

На 31 декември 2018 и 30 септември 2019 година состојбата е како што следи:

ОПИС	31.12.2018	30.09.2019
Главнина	552.493.469	558.013.643
Основна главнина	110.459.024	110.459.024
Минимум износ на главнина	418.166.000	479.661.000
Сооднос на главнина и основна главнина	500 %	505%
Сооднос на главнина и минимум износ на главнина	132 %	116%

4 Приходи и расходи од управување со фондовите

Приходи и расходи од управување со Задолжителниот фонд

Опис	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2019- 30.09.2019
<i>Приходи од управување со фондот</i>		
1. Приходи од надоместок од придонеси	67.867.728	75.007.502
2. Приходи од надоместок за управување	101.571.075	95.504.451
3. Приходи од надоместок за премин	923	-
Приходи од управување со фондот (1)	169.439.726	170.511.953
<i>Расходи од управување со фондот</i>		
1. Расходи за МАПАС (% од уплатени придонеси)	21.643.174	26.740.740
2. Расходи за чуварот на имот	13.342.000	10.061.902
3. Расходи за Фондот на ФПИОСМ (% од уплатени придонеси)	-	3.346.839
4. Трошоци за трансакции	20910	-
5. Трошоци за маркетинг	1.611.536	1.377.555
6. Трошоци за агенти	237.428	904.320
7. Останати трошоци за управување со фондот	852.311	934.501
Расходи од управување со фондот (2)	37.707.359	43.365.857
Добивка или загуба од управувањето со фондот (1-2)	131.732.367	127.146.096

Приходи и расходи од управување со Доброволниот фонд

Опис	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2019- 30.09.2019
<i>Приходи од управување со фондот</i>		
1. Приходи од надоместок од придонеси	2.229.660	1.940.668
2. Приходи од надоместок за управување	5.013.136	5.829.090
Приходи од управување со фондот (1)	7.242.796	7.769.758
<i>Расходи од управување со фондот</i>		
1. Расходи за МАПАС (% од уплатени придонеси)	688.655	580.557
2. Расходи за чуварот на имот	1.392.804	387.792
3. Расходи за Фондот на ФПИОСМ (% од уплатени придонеси)	-	-
4. Трошоци за трансакции	356.119	0
5. Трошоци за маркетинг	214.196	285.057
6. Трошоци за агенти	1.821	39.156
7. Останати трошоци за управување со фондот	53.404	53.258
Расходи од управување со фондот (2)	2.706.999	1.345.820
Добивка или загуба од управувањето со фондот (1-2)	4.535.797	6.423.938

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи**

за периодот што завршува на 30 септември 2019 година

5 Останати приходи на Друштвото

Опис	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2019- 30.09.2019
Останати приходи	497.781	62.099
Приходи од отуѓување на основни средства	-	1.230.000
Приходи од надомест на штети од осигурител компании	4.256	-
Вкупно	502.037	1.292.099

6 Трошоци за сировини и други материјали

Опис	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2019- 30.09.2019
Потрошен канцелариски материјал и материјал за тековно одржување	210.055	389.960
Потрошена енергија	657.155	659.720
Отпис на ситен инвентар	-	-
Вкупно	867.210	1.049.680

7 Трошоци за услуги

Опис	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2019- 30.09.2019
Трошоци за такси	104.609	61.127
Трошоци за пошта, телефон и интернет	2.193.334	2.404.374
Услуги за одржување	2.081.917	2.343.249
Трошоци за наем	374.457	697.496
Останати услуги	128.673	269.591
Вкупно	4.882.990	5.775.837

8 Плати, надомести и останати трошоци за вработените

Опис	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2019- 30.09.2019
Бруто плати	21.692.817	25.182.153
Регрес за годишен одмор	700.000	824.000
Премии за доброволно осигурување на вработените	1.183.144	1.375.297
Трошоци за службени патувања	461.931	435.199
Трошоци за стручно образование	160.934	153.683
Останати трошоци за вработените	19.802	105.935
Вкупно	24.218.628	28.076.267

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 30 септември 2019 година

9 Останати трошоци од работењето

Опис	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2019- 30.09.2019
Правни, нотарски, ревизорски, актуарски услуги и услуги за превод	470.127	511.549
Надомести за членови на Надзорен одбор	1.479.015	1.493.304
Репрезентација, спонзорства и донации	408.805	619.887
Надомести за надворешни соработници	1.635.235	779.381
Даноци и членарини	65.557	62.298
Банкарски надомести	169.434	163.919
Премии за осигурување	47.665	70.185
Отпис на неамортизирана вредност	-	135.356
Расходи по вонсудска спогодба	-	1.365.431
Трошоци за претплата на стручна литература и други весници	22.953	213.969
Други нематеријални трошоци	293.289	188.624
Вкупно	4.792.080	5.603.903

10 Финансиски приходи и расходи

Опис	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2019- 30.09.2019
Приходи од камати на депозити	608.257	765.386
Приходи од камати на хартии од вредност	11.184.154	11.702.416
Приходи од дисконт на хартии од вредност	987.966	490.792
Нереализирани добивки од хартии од вредност	860.355	5.397.765
Нереализирани загуби од хартии од вредност	(822.224)	(1.449.665)
Реализирани добивки од хартии од вредност	393.653	305.062
Приходи по основ на позитивни курсни разлики	2.629.429	3.375.290
Расходи по основ на негативни курсни разлики	(2.633.147)	(3.374.175)
Расходи од камати	(418)	(14.207)
Вкупно	13.208.090	17.198.664

11 Данок на добивка

Заклучно со 30 септември 2019 година, односно 31 декември 2018 година пресметката на данокот на добивка е како што следи:

	30.09.2019
Аконтација за данок од добивка	10.945.921
	31.12.2018
Добивка пред оданочување	145.760.115
Непризнаени расходи за даночни цели	1.913.939
Даночна основа	147.674.054
Пресметан данок на добивка 10%	14.767.405
Ефективна даночна стапка	10,13%

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 30 септември 2019 година

11 Данок на добивка (продолжение)

Документацијата на Друштвото за 2018 и 2019 година не беше предмет на даночна контрола за данок на добивка од страна на даночните органи. Резервациите за дополнителни даноци и пенали, доколку постојат, кои може да бидат утврдени во случај на даночна контрола, не можат во оваа фаза да бидат утврдени со разумна точност.

12 Нематеријални средства

ОПИС	Софтвер	Лиценци	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност на 01.01. 2019	17.472.478	900.000	-	18.372.478
Набавки во текот на годината	-	-	-	-
Активирање на нематеријални средства	-	-	-	-
Состојба на 30.09.2019	17.472.478	900.000	-	18.372.478
Акумулирана амортизација на 01.01.2019	15.198.994	900.000	-	16.098.994
Амортизација за годината	591.192	-	-	591.192
Состојба на амортизација на 30.09.2019	15.790.186	900.000	-	16.690.186
Нето евидентирана вредност на 30.09 2019	1.682.292	-	-	1.682.292
Нето евидентирана вредност 31.12.2018	2.273.484	-	-	2.273.484

13 Недвижности, постројки и опрема

ОПИС	Објекти	Мебел, компјутери, возила и друга опрема	Материјални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност на 01.01. 2019	-	18.994.735	32.826.947	51.821.682
Набавки во текот на годината	-	2.366.874	13.484.676	15.851.550
Пренос од средства во подготовка	39.971.045	6.340.578		46.311.623
Отуѓување и расходување		(6.490.955)	(46.311.623)	(52.802.578)
Состојба на 30.09.2019	39.971.045	21.211.232	0	61.182.277
Акумулирана амортизација на 01.01.2019	0	17.212.316	-	17.212.316
Амортизација за годината	557.479	1.350.260	-	1.907.739
Отуѓување и расходување		(6.355.599)	-	(6.355.599)
Амортизација на 30.09.2019	557.479	12.206.977	-	12.764.456
Нето евидентирана вредност на 30 септември 2019	39.413.566	9.004.255	0	48.417.822
Нето евидентирана вредност на 31 декември 2018	-	1.782.419	32.826.947	34.609.366

13 Недвижности, постројки и опрема (продолжение)

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 30 септември 2019 година

Со состојба на 30 септември 2019 на објектот во сопственост на Друштвото нема заложно право-хипотека.

Купениот деловен објект (во октомври 2018 година) на 30.09.2019 година е средство со вредност од 39.414 илјади денари. Објектот е пуштен во употреба и активиран во април 2019 година.

14 Финансиски инструменти по категории

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на Билансот на состојба за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	По објективна вредност преку добивки и загуби	Кредити и побарувања	До доспевање	Вкупно
30 септември 2019 година				
Средства според Биланс на состојба				
Парични средства	-	15.425.203	-	15.425.203
Дадени кредити, депозити и кауции	-	30.818.129	-	30.818.129
Хартии од вредност за тргување	77.336.549	-	-	77.336.549
Хартии од вредност чуваат до доспевање	-	-	379.654.303	379.654.303
Останати краткорочни побарувања	-	13.857.440	-	13.857.440
Вкупни средства на 30 септември 2019	77.336.549	60.100.772	379.654.303	517.091.624
			Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Биланс на состојба				
Тековни финансиски обврски			7.538.331	7.538.331
Вкупни финансиски обврски на 30 септември 2019			7.538.331	7.538.331
	По објективна вредност преку добивки и загуби	Кредити и побарувања	До доспевање	Вкупно
31 декември 2018 година				
Средства според Биланс на состојба				
Парични средства	-	14.946.203	-	14.946.203
Дадени кредити, депозити и кауции	-	30.867.793	-	30.867.793
Хартии од вредност за тргување	81.775.404	-	-	81.775.404
Хартии од вредност чуваат до доспевање	-	-	392.243.569	392.243.569
Останати краткорочни побарувања	-	13.769.355	-	13.769.355
Вкупни средства на 31 декември 2018	81.775.404	59.583.351	392.243.569	533.602.324
			Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Биланс на состојба				
Тековни финансиски обврски			14.996.972	14.996.972
Вкупни финансиски обврски на 31 декември 2018			14.996.972	14.996.972

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 30 септември 2019 година

15 Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Опис	31.12.2018	30.09.2019
Државни обврзници	372.179.172	362.418.210
Краткорочен дел од обврзници (до 1 год.)	20.064.397	17.236.093
Тотал обврзници во доспевање	392.243.569	379.654.303

Државните обврзници се состојат од обврзници за денационализација и континуирани обврзници издадени од Министерството за финансии на Република С. Македонија. Обврзниците за денационализација имаат еднакви годишни рати кои доспеваат на 31 мај секоја година до 31 мај 2028 година и се со годишна каматна стапка од 2,00%. Континуираните обврзници доспеваат во период од 2024 до 2033 година и се со годишна каматна стапка од 2,9% до 5%.

16 Дадени кредити, депозити и кауции

На 30 септември 2019

Депозити што доспеваат до 90 дена класификувани како парични средства и парични еквиваленти

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	19.09.2019-16.10.2019	11.001.085	0,3%	варијабилна камата
Вкупно		11.001.085		

Депозити што доспеваат од 1 до 5 години

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	09.11.2017 - 09.11.2019	6.150.556	3,30%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	11.06.2018 - 11.06.2020	6.160.784	3,20%	фиксна камата
ОХРИДСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	13.06.2018 - 13.06.2021	6.159.561	3,20%	фиксна камата
СТОПАНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	16.07.2018 - 16.07.2021	6.190.219	3,10%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	18.07.2018 - 18.07.2020	6.157.009	3,20%	фиксна камата
Вкупно		30.818.129		

На 31 декември 2018

Депозити што доспеваат до 90 дена класификувани како парични средства и парични еквиваленти

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	27.12.2018-15.01.2019	6.000.247	0,3%	варијабилна камата
Вкупно		6.000.247		

Депозити што доспеваат од 1 до 5 години

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	09.11.2017 - 09.11.2019	6.150.556	3,30%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	11.06.2018 - 11.06.2020	6.161.323	3,20%	фиксна камата
ОХРИДСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	13.06.2018 - 13.06.2021	6.160.092	3,20%	фиксна камата
СТОПАНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	16.07.2018 - 16.07.2021	6.238.274	3,10%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	18.07.2018 - 18.07.2020	6.157.548	3,20%	фиксна камата
Вкупно		30.867.793		

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 30 септември 2019 година

17 Хартии од вредност кои се чуваат за тргување

Опис	31.12.2018	30.09.2019
Обврзници за денационализација	46.919.993	38.948.087
Континуирани обврзници	34.855.411	38.388.462
Вкупно	81.775.404	77.336.549

Сите хартии од вредност се издадени од Министерството за финансии на Република С. Македонија. Обврзниците за денационализација се со каматна стапка од 2% годишно и достасуваат во годишни рати до 2028 година. Континуираните обврзници се со каматна стапка од 3,0% до 3,8 %. Каматата се исплатува во годишни рати, а главницата доспева во период од 2025 до 2033 година.

18 Останати побарувања

Опис	31.12.2018	30.09.2019
Побарувања за надомест од уплатени придонеси во Задолжителен фонд	461.674	21.809
Побарувања од вработените	1.322	625
Побарувања за аванси	37.884	93.852
Побарувања од камати	-	1.057.809
Вкупно	500.880	1.174.095

19 Однапред платени трошоци и пресметани приходи

Опис	31.12.2018	30.09.2019
Однапред платени трошоци	251.549	181.749
Трошоци што се разграничуваат на повеќе години	273.341	281.687
Пресметани, а нефактурирани приходи од влезна провизија и провизија за управување	12.743.585	12.219.909
Вкупно	13.268.475	12.683.345

Однапред платените трошоци и трошоците што се разграничуваат на повеќе години претставуваат трошоци за претплати за весници, списанија, Блумберг и слично.

20 Акционерски капитал

Со состојба на 30 септември 2019 година и 31 декември 2018 година, акционерскиот капитал (основна главнина) на Друштвото изнесува 110.459 илјади денари односно 1.800.000 евра кои се целосно уплатени.

Акционер	Број на акции	Вредност по акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Прва Груп плц., Љубљана	918	1.000	918.000	51%
Комерцијална Банка АД, Скопје	882	1.000	882.000	49%
Вкупно	1.800		1.800.000	100%

20 Акционерски капитал (продолжение)

Објавени латни дивиденди за периодот што завршува на 30 септември 2019 година од добивката за 2018 година

Конечна дивиденда од МКД 51.250 денари по акција:

Објавена дивиденда: 92.250 илјади денари

Објавени и платени дивиденди во текот на 2018 година од добивката за 2017 година

Конечна дивиденда од МКД 28.700 денари по акција:

Објавена дивиденда: 51.660 илјади денари

Објавената дивиденда во 2019 година се исплати во целост до 30.09.2019 година.

Дивидендата за годината што завршува на 31 декември 2018 година е целосно исплатена во паричен износ.

21 Резервирања за трошоци и ризици

Со состојба на 30 септември 2019 година против Друштвото се води една прекршочна постапка од страна на МАПАС за неисполнување на фидуцијарна должност, која во моментот е во постапка пред Управниот суд на РСМ, односно поведен е управен спор. По основ на истата, Друштвото во 2016 година има направено резервација, и по овој основ евидентира обврски во износ од 1.968 илјади денари вклучена во позиција “Пресметано, а одложено плаќање на трошоците” во рамки на Билансот на состојба.

22 Резервирања за останати користи за вработените**Користи за вработените****Обврски за дефинирани користи**

Во илјади денари	2018	30.09.2019
Сегашна вредност на обврската	-	340.084
	-	340.084

Во согласност со националното законодавство во моментот на заминување во пензија Друштвото плаќа отпремнина при пензионирање на своите вработени.

Останати користи за вработените

Резервирањата за користи од вработените се состојат од резервирања за отпремнини и јубилејни награди.

Опис	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2019- 30.09.2019
Резервирања за трошоци и ризици	-	340.084
Вкупно	-	340.084

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи**

за периодот што завршува на 30 септември 2019 година

23 Потенцијални обврски

На 30 септември 2019 година против Друштвото не се води ниту еден судски спор (2018: три). На 30 септември 2019 година Друштвото нема преземени капитални обврски (2018: нема).

24 Трансакции со поврзани субјекти

Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните субјекти со состојба на 30 септември 2019 година и 31 декември 2018 година се како што следи:

Трошоци од поврзани субјекти	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2019-30.09.2019
Комерцијална банка АД Скопје		
Камати од деловни картички	85	207
Наем на сеф	5.841	5.841
Негативни курсни разлики	8.583	10.626
Банкарска провизија	130.306	163.919
Вкупни трошоци од Комерцијална банка	144.815	180.593
Вкупни трошоци од Прва Груп плц. Љубљана	-	-
Вкупни трошоци од поврзани субјекти	144.815	180.593
Приходи од поврзани субјекти	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2019-30.09.2019
Комерцијална банка АД Скопје и Прва Груп плц. Љубљана		
Приходи од позитивни курсни разлики	-	53
Вкупни приходи од поврзани субјекти	-	53
Средства кај поврзани субјекти	31.12.2018	30.09.2019
Комерцијална банка АД Скопје		
Средства на денарски трансакциски сметки	8.939.455	4.410.379
Средства на девизни трансакциски сметки	-	-
Вкупно средства кај поврзани субјекти	8.939.455	4.410.379
Обврски кон поврзани субјекти	31.12.2018	30.09.2019
Комерцијална банка АД Скопје		
Обврски за бизнис картички	-1	18
Обврски по основ на дивиденда	-	-
Вкупни обврски кон Комерцијална банка	-1	18
Прва Груп плц. Љубљана		
Обврски по основ на дивиденда	-	-
Вкупни обврски кон Прва Груп плц. Љубљана	-	-
Вкупни обврски кон поврзани субјекти	-	18
Побарувања кон поврзани субјекти	-	-

Опис	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2019-30.09.2019
Трошоци за клучен персонал	5.952.945	5.443.428

Во трошоци за клучен персонал е вклучен бруто трошокот за членови на Управен одбор и бруто надоместокот за членови на Надзорен одбор

25 Настани по датумот на известување

Не постојат материјално значајни настани што се случиле после датумот на известување, а кои би кои би требало да се обелоденат во овие финансиски извештаи.